

rijke buitengewone materiaal bevestigde mij de juistheid der determinatie.

(In Museum Maastricht).

Sphecodes spinulosus v. Hag. Op 22 Mei 1937 ving de heer J. Maessen hiervan een ♂ te Amby.

De ♂♂ dezer soort zijn niet moeilijk te herkennen aan de duidelijke, roodachtige doorntjes aan de achterzijde der achterschenen, hetgeen onder de *Sphecodes* ♂♂ alleen nog bij *rufiventris* Pz., doch in veel geringere mate, voorkomt.

(In Museum Maastricht).

Bovengenoemd ♂ is het tweede bekende Nederlandsche ex.; het eerste werd in Juni 1936 te Beers (N. Br.) gevangen door den heer Teunissen, Voorburg.

Blüthgen geeft in zijn artikel „Die Wirte der paläarktischen *Sphecodes*-Arten” (Zeitschrift f. wissenschaftl. Insektenbiologie, Bd. XXVII, No's 3/4, 5/6 als gastheer de bij *Halictus xanthopus* K. op, welke op beide genoemde vangplaatsen ook voorkomt.

Anthophora aestivalis Pz. Op 12 Juni 1937 verzamelde ik bij Gulpen een mannetje van *Anthophora aestivalis* Pz., tegelijk met een ♂ van de zeer sterk erop gelijkende *Anth. retusa* L.

Beide dieren waren zeer afgevlogen, hetgeen met het oog op den vliegtijd, welke Schmiedeknecht opgeeft, n.l. eind April, begin Mei, niet te verwonderen is.

In tegenstelling met de vrij gewone soort *retusa* is het vijfde tarslid der middenpooten aan beide zijden dicht, zwart behaard, evenals het eerste tarslid der middenpooten.

De gelijktijdige vangst dezer beide mannetjes stelde mij in staat gemakkelijk de genitaliën te kunnen vergelijken, welke geheel van elkander bleken te verschillen, zoodat verwarring met *retusa* uitgesloten is.

Coelioxys alata Först. Het gelukte den heer Teunissen dezen zomer hiervan twee ♀♀ te bemachtigen. Het eerste exemplaar werd op 8 Augustus te Mechelen op een braamstruik gevangen, het andere ♀ twee dagen later op den Gulperberg, eveneens op braam.

Volgens Schmiedeknecht is dit een meer Zuidelijke bij, welke door hem slechts éénmaal in Thüringen in aantal is gevangen.

Friese zegt hierover meer, n.l.: „Vliegt in Aug.-Sept., doch is zeer zeldzaam. Gevangen bij Innsbrück, München, Rosenheim, Weenen, Nassau, Thüringen en Aken.” Gezien deze laatstgenoemde vindplaats is dus het voorkomen in Zuid-Limburg niet zoo verrassend.

Als gastheer noemt Friese *Megachile lignisecca* K., welke in Z. Limburg op sommige plaatsen ook in aantal voorkomt, doch acht *Anthophora furcata* Pz., welke Schmiedeknecht opgeeft, eveneens niet onwaarschijnlijk.

Halictoides inermis Nyl. De heer Teunissen verzoekt mij mede te deelen, dat hij een ♂ dezer soort op 11 Augustus van dit jaar ving tus-

schen Weert en Roermond. Het is dus heel goed mogelijk, dat deze meer in het Zuiden van Limburg eveneens zal blijken voor te komen.

Het dier is zeer gemakkelijk te onderscheiden van de gewone soort *dentiventris* Nyl., daar de tand aan weerszijden van het vijfde buiksegment ontbreekt, en ook de bestippeling van het achterlijf duidelijk verschillend is.

Melitta tricineta L. (*melanura* Nyl.) Reeds in 1924 ving de heer van der Vecht bij Belfeld eenige ♂♂, welke veel op deze soort geleken, doch hij vond er geen ♀♀.

In Augustus j.l. zag de heer Teunissen tusschen Mechelen en Gulpen een aantal ♂♂ en een ♀ van *tricincta* L. Dit ♀ kwam goed overeen met de beschrijving welke in Schmiedeknecht hiervan gegeven wordt, zoodat *tricincta* thans dus definitief als Nederlandsche soort geboekt kan worden.

BOEKBESPREKING.

Dr. C. Eyckman. De Nederlandsch Zoogdieren. Deel II. Vleermuizen, Roofdieren en Hoefdieren.

Determineerlijst, beschrijving, levenswijze en voorkomen van alle tot nu toe in Nederland in het wild waargenomen vleermuizen, roofdieren en hoefdieren, met vele afbeeldingen en tekstfiguren. Prijs f 2.25 (Uitgave Ver. t. opr. en instandh. Nat. Hist. Museum te Rotterdam).

In no. 5 van ons „Maandblad” van dit jaar bespraken we deel I en nu reeds ligt het even keurig uitgevoerde 2e deel voor ons, dat, naast de roof- en hoefdieren, de voor ons in Z. Limburg zoo belangwekkende groep der vleermuizen bevat. Waar een determinatie tabel der Walvisachtigen reeds eerder door het Rotterdamsche Museum werd uitgegeven, zijn de Cetaceëen niet in dit boek opgenomen.

Het deel, handelende over de vleermuizen heeft mijn bijzondere aandacht gehad. De determinatie-lijst, destijds samengesteld door onzen Voorzitter, Rector Jos. Cremers, is sedert lang niet meer te krijgen en 't is daarom verheugend, dat in dit werk uitnemende determinatielijsten, beschrijvingen en groote, duidelijke platen zijn opgenomen. De biologische opmerkingen stemmen volkomen overeen met die uit de recente publicaties van den Duitschen vleermuizenkenner Dr. Eisentraut.

Ook de bewerking der roof- en hoefdieren is uitstekend, al zal de bewerker hier meer dan bij de andere groepen, op anderen hebben moeten steunen. In een naschrift zegt Dr. Eyckman, dat hij zich bewust is, dat er vele hiaten zullen zijn aan te toonen, vooral met betrekking tot het voorkomen der verschillende species binnen onze landsgrenzen. Moge uit ons geheele land vele gegevens over de verspreiding hem bereiken, het zal de beste dank zijn aan den bewerker van dit mooie boek, die naast onzen dank ook onze medewerking verdient.

WAAGE.